

בית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 631/17
בג"ץ 712/17

1. התנועה למען איכות השלטון

על ידי ב"כ עוה"ד אליעד שרגא ו/או שני בראון
מרח' יפו 208, ירושלים, ת.ד. 4207, ירושלים 91043
טלפון: 02-5000073; פקס: 02-5000076

העותרת בבג"ץ 631/17

2. ח"כ יצחק הרצוג

3. סיעת המחנה הציוני

על ידי ב"כ עוה"ד שמעון בראון ו/או ערן מרינברג ו/או מתן שמעון
מרח' אבא הלל 14, רמת גן 52506
טלפון: 03-6135559; פקס: 03-6135558

העותרים בבג"ץ 712/17

נ ג ד

1. ראש ממשלת ישראל ושר התקשורת, מר בנימין נתניהו

2. היועץ המשפטי לממשלה

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים, ירושלים

טלפון: 02-6466590; פקס: 02-6467011

ה מ ש י ב י ם

כתב תשובה מעדכן מטעם המשיבים

בהתאם להחלטות כבי הנשיאה נאור מיום 26.2.17 ומיום 15.5.17, מתכבדים המשיבים (להלן גם: "המדינה") לעדכן כדלקמן:

1. כזכור, עניינן של העתירות שבכותרת, בתמצית, הוא בכהונתו של ראש הממשלה כשר התקשורת ושר החוץ. העתירה בבג"ץ 631/17 כוללת שלושה ראשים: האחד, המשך החזקתו של ראש הממשלה בתפקיד שר התקשורת ושר החוץ, בשים לב ל"התראת הבטלות" שניתנה בבג"ץ 3231/15 יש עתיד נ' ראש הממשלה (פורסם באר"ש, 23.4.16) (להלן: עניין יש עתיד), ו"הפגיעה בעקרון המשילות ובאינטרס הציבורי וחוסר הסבירות הקיצוני" בכך שראש הממשלה מחזיק בתיקים אלה בעצמו. הראש השני, מתמקד בתיק התקשורת, כאשר נטען כי ראש הממשלה צריך לפרוש מתפקיד זה "נוכח ניגודי העניינים הרבים בהם הוא מצוי כשר התקשורת, שבגינם מנוטרל הוא מלהפעיל סמכויות בתחומים נרחבים מתחומי האחריות של משרד התקשורת [...]". הראש השלישי של העתירה בבג"ץ 631/17, שהוא גם הנושא שעומד במוקד העתירה בבג"ץ 712/17, הוא דרישת העותרים כי ראש הממשלה יפרוש מתפקידו כשר התקשורת, או ישעה עצמו מתפקיד זה, על רקע החקירה המתנהלת בעניינו בימים אלה.
2. כאמור בתשובת המדינה מיום 20.2.17, ביום 19.2.17 הודיע למזכיר הממשלה ראש הממשלה, אשר כיהן עד אותה עת גם כשר התקשורת, כי הוא מתפטר מתפקידו כשר התקשורת.
3. על רקע שינוי עובדתי זה, הוחלט ביום 21.2.17 על ביטול הדיון אשר היה קבוע ליום 26.2.17. כמו כן, הוחלט על ידי בית המשפט הנכבד ביום 26.2.17 על הגשת תצהיר תשובה

- מעדכן עד ליום 14.5.17, וכי לאחר קבלת תצהיר זה יוחלט בעניין המשך הטיפול בעתירות ובמידת הצורך ייקבע דיון דחוף.
4. בהמשך להתפטרות ראש הממשלה מתפקידו כשר התקשורת מונה השר צחי הנגבי כממלא מקום שר התקשורת לפי סעיף 24(ב) לחוק יסוד: הממשלה (להלן: חוק היסוד).
5. בהתאם לסעיף 24(ג) לחוק היסוד, התקופה שבה כיהן השר צחי הנגבי כממלא מקום שר התקשורת הסתיימה ביום 21.5.17.
6. נבקש לעדכן כי נכון להיום, טרם מונה שר במינוי קבע לתפקיד שר התקשורת. **יחד עם זאת, נמסר כי בכוונת ראש הממשלה להעלות לאישור הממשלה ביום א' הקרוב, 28.5.17, הצעת החלטה למינוי קבע לתפקיד שר תקשורת. יודגש כי אין מדובר במינוי מחדש של ראש הממשלה עצמו לתפקיד זה.**
7. בנסיבות אלה, ניתנה הנחיה מטעמו של היועץ המשפטי לממשלה למשרד התקשורת, ביום 21.5.17, לפעול בתקופת הביניים הקצרה (כמפורט בסעיף 6 לעיל) ועד למינוי שר קבוע, בהתאם להנחיה שהועברה למספר משרדים ממשלתיים ביום 4.3.15 על ידי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה) דאז, גב' אורית קורן, שעניינה "פקיעתה הצפויה של כהונת ראש הממשלה כממלא מקום השרים במשרדכם", וזאת בשינויים המחויבים. הנחיה זו מבהירה, כי מצב שבו לא עומד שר בראש משרד הוא מצב חריג, אשר אינו מוסדר במפורש בחוק היסוד. על רקע זאת, מובאות בהנחיה אמות-המידה המנחות לפעילות המשרד בתקופה שבה לא מכהן שר בראש המשרד. בתוך כך, ההנחיה מגדירה את הפעולות וההחלטות אשר לא יבוצעו או יתקבלו לאחר פקיעת המינוי הזמני ובהעדר שר המכהן בראש המשרד, וכן עומדת על הרגישות בה על המשרד לפעול בשים לב למצב עניינים זה. כך, בין היתר, לא תבוצענה על ידי המשרד פעולות הנתונות בדין לשר או פעולות והחלטות אשר על פי רוב השר מעורב בעניינן גם אם אין מקורן בהסמכה בחיקוק, לא תוגשנה על ידיו הצעות החלטה לממשלה ולא ינקטו פעולות הנתונות בידי חבר ממשלה לפי תקנון הממשלה. כמו כן, בהתאם להנחיה, עובדי המשרד אף לא יפעלו בזירה הפרלמנטרית בשם השר או במקומו.
8. לא למותר להזכיר כי ביום 14.7.16 הועברו סמכויות סטטוטוריות משר התקשורת לשר צחי הנגבי, זאת על רקע חוות דעת היועץ המשפטי לממשלה, במסגרתה צוין כי הוסכם, בתיאום עם ראש הממשלה ושר התקשורת (דאז), על מנת למנוע טענות לניגוד עניינים ומטעמים של נראות ציבורית, כי ראש הממשלה ושר התקשורת ימנעו מלטפל בנושאים בתחום התקשורת הנוגעים לקבוצת בזק. העברת הסמכויות התבצעה בהחלטת ממשלה 1661, וזאת בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק היסוד, המאפשר לממשלה, באישור הכנסת, להעביר סמכויות משר אחד לשר אחר. העברת הסמכויות קיבלה את אישור הכנסת ופורסמה ברשומות.

ביחס לסמכויות אשר הועברו במסגרת החלטת ממשלה 1661, ניתנה הנחיה מטעם מחלקת היעוץ והחקיקה (משפט ציבורי - מינהל) למשרד התקשורת, ביום 22.5.17, כי משעה שמדובר בסמכויות סטטוטוריות ספציפיות אשר הועברו לשר הנגבי בהליך המתחייב לשם כך ולא הועברו ממנו חזרה, הרי שהוא עודנו אחוז בהן גם לאחר פקיעת המינוי הזמני.

העתק החלטת ממשלה 1661 מיום 14.7.16 מצורפת ומסומנת מש/1.

עמדת המשיבים

9. המשיבים ישובו על עמדתם, כפי שפורטה בכתב התשובה מיום 20.2.17, לפיה בנסיבות שתוארו, משראש הממשלה אינו מכהן עוד כשר תקשורת, ומשאר עתיד להתמנות בימים הקרובים לתפקיד שר התקשורת, התייתרו הסעדים המבוקשים בעתירות דן, ודין להימחק.

10. ביחס לסעדים הספציפיים אשר התייחסו באופן פרטני לכהונתו של ראש הממשלה כשר התקשורת (שניים מתוך שלושת הסעדים בעתירה בבג"ץ 631/17, וכלל הסעדים שהתבקשו במסגרת העתירה בבג"ץ 712/17). המשיבים יטענו כי כל טענות העותרים שעניינן החזקתו של ראש הממשלה בתיק התקשורת, הפכו תאורטיות, ומשכך אין כל הצדקה להעמידן לביקורת שיפוטית ודין להימחק.

11. ביחס לסעד הראשון בעתירה בבג"ץ 631/17, שעניינו החזקת ראש הממשלה בתיקים נוספים, יטענו המשיבים כי בשים לב לכך שהעתירה מיקדה עצמה בריבוי תפקידיו של ראש הממשלה, ולכך שהתראת הבטלות שניתנה בבג"ץ 3231/15 יש עתיד נ' ראש הממשלה (פורסם באר"ש, 23.4.16), התייחסה למצב דברים שבו החזיק ראש הממשלה בארבעה תיקים נוספים, הרי שגם סעד זה מתייתר עם העברת תפקיד שר התקשורת לידי אחר, והותרת תיק החוץ בלבד בידיו של ראש הממשלה.

לאור האמור, המשיבים יטענו כי חל שינוי משמעותי בתשתית העובדתית עליה נסמך ראש זה של העתירה, וגם מן הטעם הזה דין העתירה להימחק. המדינה תטען כי ככל שהעותרת בבג"ץ 631/17 תעמוד על טענתה זו במצב העניינים הנוכחי, הרי שאין כל עילה בדין לחייב את ראש הממשלה לחדול מכהונתו כשר החוץ, והמדינה תפנה לכל טענותיה בעניין זה בכתב התשובה.

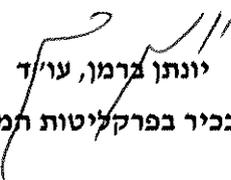
12. על יסוד האמור, ובהמשך לכלל האמור בכתב התשובה, מתבקש בית המשפט הנכבד למחוק את העתירות שבכותרתן או לחלופין לדחותן, וממילא לאור השינוי המשמעותי בתשתית העובדתית עליה התבססו העתירות נראה כי אין עוד הצדקה בהבאת העתירות במתכונתן הנוכחית בפני הרכב מורחב של בית המשפט הנכבד.

13. האמור בכתב התשובה המעדכן נתמך בתצהירים מטעם מנכ"ל משרד התקשורת ויועץ

מזכיר הממשלה, לפי העניין.

היום, כ"ט באייר תשע"ז

25 במאי 2017

יונתן גרמון, עו"ד
סגן בכיר בפרקליטות המדינה

שרון דושניק, עו"ד
סגנית מנהלת מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה